

Obsah

1. Zrod novověkého světa a charakter novověké filosofie	5
1.1 Rozpad stávajícího řádu	5
1.2 Nová astronomie, přírodověda a technika	6
1.3 Víra v pokrok a liberalismus	7
1.4 Nová teorie hospodářství, státu a práva	8
1.5 Nová náboženská koncepce - deismus	10
1.6 Počátky filosofie dějin	14
1.7 Charakteristické rysy novověké filosofie	15
1.7.1 Racionalismus	16
1.7.2 Empirismus	17
2. Vznik novodobé pedagogiky: Jan Amos Komenský (1592 - 1670)	18
2.1 Život a dílo	18
2.2 Nauka o univerzální analogii a soustava světových gradů	21
2.3 <i>Labyrint světa a ráj srdce</i>	23
2.4 Filosofie dějin	25
2.5 Pedagogická teorie	26
2.6 Projekt pansofie a náprava věcí lidských	29
3. Kontinentální racionalismus	30
3.1 René Descartes (1596 - 1650)	30
3.1.1 Život a dílo	30
3.1.2 Filosofie	31
3.2 Matematická přírodověda: Galileo Galilei (1564 - 1642) a Isaac Newton (1643 - 1727)	40
3.3 Reakce na karteziánský racionalismus: Blaise Pascal (1623 - 1662)	51
3.3.1 Život a dílo	51
3.3.2 Filosofie	52
3.4 Baruch Spinoza (1632 - 1677)	56
3.4.1 Život a dílo	56
3.4.2 Metafyzika a antropologie	58
3.4.3 Teorie poznání	61
3.4.4 Problém lidské svobody a teorie afektů	62
3.4.5 Filosofie náboženství	66
3.5 Gottfried Wilhelm Leibniz (1646 - 1716)	69
3.5.1 Život a dílo	69
3.5.2 Monadologie	70
3.5.3 Teorie poznání	76
4. Britský empirismus	79
4.1 Thomas Hobbes (1588 - 1679)	80
4.1.1 Život a dílo	80
4.1.2 Teorie poznání a ontologie	80
4.1.3 Etika a nauka o státě	81
4.2 John Locke (1632 - 1704)	84
4.2.1 Život	84
4.2.2 Dílo	84
4.2.3 Teorie poznání	85

4.2.4 Etika	88
4.2.5 Náboženská filosofie	88
4.2.6 Pedagogická teorie	90
4.3 George Berkeley (1685 - 1753)	92
4.3.1 Život a dílo	92
4.3.2 Teorie poznání	92
4.4 David Hume (1711 - 1776)	97
4.4.1 Život a dílo	97
4.4.2 Teorie poznání	97
4.4.3 Etika a sociální filosofie	101
4.4.4 Filosofie náboženství	102
5. Anglické osvícenství	106
5.1 Deismus	106
5.2 Morální filosofie a ekonomická teorie	112
5.3 Filosofie zdravého rozumu	113
6. Francouzské osvícenství	114
6.1 Obecná charakteristika	114
6.2 Zakladatelské osobnosti francouzského osvícenství	117
6.2.1 Pierre Bayle (1647 – 1706)	117
6.2.2 Jean Meslier (1664 – 1729)	118
6.2.3 Charles-Louis de Secondat Montesquieu (1689 - 1755)	119
6.3 Revoluční křídlo francouzského osvícenství: francouzský materialismus	121
6.3.1 Julien Offray de La Mettrie (1709 - 1751)	122
6.3.2 Denis Diderot (1713 – 1784)	123
6.3.3 Claude Adrien Helvétius (1715 - 1771)	124
6.3.4 Paul Heinrich Dietrich von Holbach (1723 – 1789)	124
6.4 Reformistické křídlo francouzského osvícenství	129
6.4.1 Francois-Marie Arouet - Voltaire (1694 – 1778)	129
6.4.2 Jean Baptist le Rond d'Alembert (1717 - 1784)	133
6.4.3 Jean-Jacques Rousseau (1712 – 1778)	133
7. Americké osvícenství	141
8. Německé osvícenství	143
8.1 Leibnizovsko-wolffovský systém	143
8.2 Teorie státu a práva	144
8.3 Filosofie náboženství	144
8.4 Krize osvícenství	148
9. Německá klasická filosofie	150
9.1 Immanuel Kant (1724 - 1804)	150
9.1.1 Život a dílo	150
9.1.2 Předkritické období	151
9.1.3 Vypracování kritického problému	152
9.1.4 Teoretická filosofie - <i>Kritika čistého rozumu</i>	153
9.1.4.1 Filosofický problém poznání	153
9.1.4.2 Transcendentální estetika	155
9.1.4.3 Transcendentální logika	156

9.1.4.4 Transcendentální analytika	157
9.1.4.4.1 Analytika pojmů	157
9.1.4.4.2 Analytika zásad	158
9.1.4.5 Transcendentální dialektika	159
9.1.4.6 Struktura poznání	161
9.1.5 Morální filosofie – <i>Kritika praktického rozumu</i>	162
9.1.6 <i>Kritika soudnosti</i>	169
9.1.7 Závěr ke třem <i>Kritikám</i>	170
9.1.8 Filosofie dějin a filosofie státu	171
9.1.9 Filosofie náboženství - náboženství v hranicích pouhého rozumu	173
9.1.10 První Kantovi stoupenci a odpůrci	177
9.2 Od Kanta k německému idealismu	181
9.3 Johann Gottlieb Fichte (1762 - 1814)	183
9.3.1 Život a dílo	183
9.3.2 Vědosloví	184
9.3.3 Politická filosofie	190
9.3.4 Problém Já, otázka Boha a spor o ateismus	190
9.3.5 „Křesťanské“ období Fichtova myšlení	191
9.4 Friedrich Wilhelm Joseph Schelling (1775 - 1854)	195
9.4.1 Život a dílo	195
9.4.2 Filosofie jáství	197
9.4.3 Filosofie přírody a transcendentální idealismus	197
9.4.4 Filosofie identity	202
9.4.5 Obrat a zrod pozitivní filosofie	205
9.5 Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770 - 1831)	211
9.5.1 Mladý Hegel	211
9.5.2 Od Jeny po Berlín	214
9.5.3 <i>Fenomenologie ducha</i>	216
9.5.4 Logika	225
9.5.5 Filosofie přírody	229
9.5.6 Filosofie ducha	231
9.5.6.1 Filosofie subjektivního ducha	231
9.5.6.2 Filosofie objektivního ducha	233
9.5.6.2.1 Filosofie práva	233
9.5.6.2.2 Filosofie dějin	238
9.5.6.3 Filosofie absolutního ducha	240
9.5.6.3.1 Filosofie umění	240
9.5.6.3.2 Filosofie náboženství	241
9.5.6.3.3 Dějiny filosofie	244
 10. <i>Vybraná literatura k novověké filosofii</i>	 246
10.1 Primární literatura	246
10.2 Sekundární literatura	248